قبل از پرینت تامل کنید
با استفاده از نسخه الکترونیکی از درختان محافظت می‌کنید

# قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان

## مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱


- قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ با آخرین اصلاحات تا ۱۴۰۰/۳/۲
- قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶ با آخرین اصلاحات تا ۱۴۰۲
- قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷
- قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای «قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان» مصوب ۱۴۰۲/۸/۲۳ مجلس شورای اسلامی
- قانون مجازات اسلامی (کتاب اول تا چهارم) مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی
- قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات تا ۱۴۰۱/۸/۱۰
- قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱/۶/۳۰
- قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰ مجلس شورای اسلامی
- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳
- قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی
- قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی مصوب ۱۴۰۴/۴/۸
- قانون اصلاح ماده (۱) قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان
- قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴
- قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول مصوب ۱۴۰۱/۹/۶ مجلس و ۱۴۰۳/۲/۲۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام


آخرین ویرایش این قانون را از اینجا در پایگاه خبری اختبار ببینید

### فصل اول- تعاریف

**ماده ۱-** در این قانون، اصطلاحات زیر در معانی مشروحه مربوط به کار می‌روند:

**الف- سازمان:** سازمان امور مالیاتی کشور

**ب- پایانه فروشگاهی:** رایانه، دستگاه کارت‌خوان بانکی(pos) )، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه‌های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مؤدیان را داشته و از قابلیت صدور صورتحساب الکترونیکی برخوردار باشد.

**پ- سامانه مؤدیان** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸) :سامانه‌ای است تحت مدیریت سازمان که در آن به هر شخص حقیقی و حقوقی حسب مورد مطابق مقررات این قانون، کارپوشه‌های تجاری یا غیرتجاری یا هر دو اختصاص یافته و تبادل اطلاعات میان اشخاص مذکور و سازمان، صرفاً از طریق آن انجام می‌شود. اشخاص مذکور می‌توانند با استفاده از هرگونه سخت‌افزار یا نرم‌افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاهی، سامانه‌های ابری یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مؤدیان متصل شوند. مرجع نهائی ثبت، صدور و استعلام صورتحساب الکترونیکی، سامانه مؤدیان می‌باشد.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**ت- حافظه مالیاتی** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸) :نوعی حافظه الکترونیکی است که برای ثبت و نگهداری اطلاعات مندرج در صورتحساب‌های الکترونیکی و انتقال آن به سامانه مؤدیان مورد استفاده قرار می‌گیرد. حافظه مالیاتی می‌تواند به شکل سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری باشد. حافظه مالیاتی تحت نظارت سازمان، توسط صادرکننده صورت‌حساب الکترونیکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. هر حافظه مالیاتی باید دارای شماره شناسه یکتا باشد. شناسه یکتای حافظه مالیاتی توسط سازمان اختصاص داده می‌شود.

**ث- صورتحساب الکترونیکی** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸): صورت‌حساب یا کاربرگ (فرم) الکترونیکی دارای شماره منحصر به فرد مالیاتی که اطلاعات مندرج در آن، در حافظه مالیاتی ذخیره می‌شود. مشخصات و اقلام اطلاعاتی صورتحساب الکترونیکی، توسط سازمان تعیین و اعلام می‌شود. در مواردی که از دستگاه کارت‌خوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی به‌عنوان پایانه فروشگاهی استفاده می‌شود، رسید یا گزارش الکترونیکی پرداخت خرید صادره در حکم صورتحساب الکترونیکی است.

**ج- اشخاص مشمول** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸):

**۱- اشخاص تجاری:** کلیه اشخاص حقیقی موضوع فصل دوم از باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم و کلیه اشخاص حقیقی که از طریق اشتغال به مشاغل موضوع «فصل چهارم از باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم» درآمد تحصیل می‌کنند و کلیه اشخاص حقیقی مشمول «ماده (۷۷) قانون مالیات‌های مستقیم «و همچنین کلیه اشخاص حقوقی ایرانی دارای فعالیت‌های انتفاعی یا غیرانتفاعی و کلیه اشخاص حقوقی غیرایرانی که در ایران دارای شعبه، نماینده یا کارگزار یا امثال آن‌ها هستند. در این قانون هرگاه از عبارت‌های «مؤدی» و «مؤدیان» استفاده می‌شود، مراد اشخاص مذکور در این جزء هستند.

**۲- اشخاص غیرتجاری:** کلیه اشخاص حقیقی در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی که دارای «شماره ملی» یا «شماره اختصاصی (فراگیر) اتباع خارجی» هستند. در این قانون هرگاه از عبارت «مصرف‌کننده نهایی» استفاده می‌شود، مراد اشخاص مذکور در این جزء است. هر شخص غیرتجاری در صورت ثبت‌نام در نظام مالیاتی، نسبت به فعالیت‌های موضوع جزء (۱) این بند شخص تجاری محسوب می‌شود.

**چ- شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی:** اشخاص حقوقی دارای پروانه هستند که حسب ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان، نسبت به ارائه مشاوره و آموزش‌های لازم به مؤدیان، نصب و پشتیبانی تجهیزات مورد نیاز برای ارائه خدمات مالیاتی از قبیل خدمات مربوط به صدور صورتحساب الکترونیکی و سایر امور غیر حاکمیتی (به تشخیص سازمان) با سازمان همکاری می‌کنند.

**ح- کارگروه راهبری سامانه مؤدیان:** به‌منظور سیاست‌گذاری در چهارچوب این قانون و با رعایت اسناد بالادستی و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذی‌ربط و نیز تدوین استانداردهای تبادل اطلاعات، در چهارچوب ملی تعامل‌پذیری اطلاعات، کارگروهی با حضور نمایندگان تام‌الاختیار سازمان و وزارتخانه‌های «ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «صنعت، معدن و تجارت» و «اطلاعات» و بانک مرکزی تشکیل می‌شود. نمایندگان عضو کارگروه راهبری سامانه مؤدیان باید از میان کارکنان دستگاه‌های اجرائی مذکور انتخاب شوند. کارگروه راهبری سامانه مؤدیان به ریاست رئیس سازمان تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه پس از تأیید وزیران امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم‌الاجراء می‌باشد.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**خ- کارپوشه تجاری** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸): کارپوشه‌ای که در سامانه مؤدیان صرفاً به «اشخاص تجاری» اختصاص می‌یابد. در این قانون هر جا واژه «کارپوشه» به کار رفته، منظور کارپوشه تجاری است. به هر شخص تجاری یک «کارپوشه تجاری» یکتا تخصیص می‌یابد.

**د- کارپوشه غیرتجاری** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸): کارپوشه‌ای که در سامانه مؤدیان به «اشخاص غیرتجاری» اختصاص می‌یابد؛ به هر شخص غیرتجاری یک «کارپوشه غیرتجاری» یکتا تخصیص می‌یابد.

**ذ- حساب تجاری** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸) :هرگونه حساب اعم از ارزی و ریالی متعلق به اشخاص تجاری نزد اشخاص موضوع بند «الف» ماده (۱۱) این قانون، حساب تجاری محسوب می‌شود.

**ر- حساب غیرتجاری** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸) :هرگونه حساب اعم از ارزی و ریالی متعلق به اشخاص غیرتجاری نزد اشخاص موضوع بند «الف» ماده (۱۱) این قانون، حساب غیرتجاری محسوب می‌شود.

## فصل دوم- تکالیف اشخاص مشمول

**ماده ۲** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- سازمان مکلف است ظرف یک هفته از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده نسبت به ثبت‌نام و عضویت کلیه مؤدیان در سامانه مؤدیان و تخصیص کارپوشه اختصاصی به آن‌ها اقدام نماید. همچنین سازمان موظف است حداکثر ظرف یک هفته پس از ثبت‌نام مؤدیان در نظام مالیاتی، نسبت به ثبت‌نام و عضویت و نیز تخصیص کارپوشه اختصاصی به آن‌ها در سامانه مؤدیان اقدام نماید. در صورت عدم اجرای حکم فوق توسط سازمان، مؤدیانی که در نظام مالیاتی ثبت‌نام کرده‌اند، مشمول جرائم مربوط به عدم عضویت یا عدم ثبت‌نام در سامانه مؤدیان نمی‌شوند.

خرده‌فروشی‌ها و واحدهای صنفی که مستقیماً با مصرف‌کننده نهائی ارتباط دارند، علاوه بر عضویت در سامانه مؤدیان، موظف به استفاده از پایانه فروشگاهی می‌باشند. استفاده از پایانه فروشگاهی برای مؤدیانی که مستقیماً با مصرف‌کننده نهائی ارتباط ندارند، الزامی نیست؛ اما مؤدیان مزبور موظفند کلیه صورتحساب‌های خود را به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند، از طریق سامانه مؤدیان صادر کنند. سازمان با همکاری اتاق اصناف ایران مکلف است نسبت به آموزش، توانمندسازی و مشاوره به مؤدیان اقدام کند. کارگروهی مرکب از نمایندگان سازمان، اتاق اصناف ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در هر استان تشکیل می‌شود. کارگروه مذکور موظف است که به‌صورت سالانه درخواست مؤدیانی که اظهار به عدم توانایی در استفاده از پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان را دارند، بررسی کند و درصورتی‌که این کارگروه با در نظر گرفتن شرایط مؤدی نظیر ویژگی‌های جسمی، منطقه جغرافیایی، سابقه مالیاتی و زیرساخت‌ها و امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، تشخیص به ناتوانی و یا توانایی کمتر وی در استفاده از پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان را دهد، شرکت‌های معتمد ارائه‌دهنده خدمات مالیاتی موظف خواهند بود نسبت به آموزش، توانمندسازی، نصب و راه‌اندازی پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان برای این دسته از مؤدیان اقدام کنند، به‌نحوی‌که مسؤولیت و جریمه‌های عدم صدور صورتحساب الکترونیکی از طریق سامانه مؤدیان به نیابت از این قبیل مؤدیان برعهده شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی خواهد بود. این مسؤولیت و جریمه‌های موضوع این قانون، شامل مواردی که عدم صدور صورتحساب الکترونیکی ناشی از کتمان درآمد توسط مؤدی می‌باشد، نخواهد بود. مؤدیان مذکور مکلفند کارمزد (تعرفه) استفاده از خدمات شرکت‌های معتمد ارائه‌دهنده خدمات مالیاتی که مطابق با ترتیبات ماده (۲۶) این قانون تعیین می‌شود را پرداخت نمایند.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**تبصره ۱** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- فهرست مؤدیانی که به دلیل ماهیت کسب و کار آن‌ها، امکان صدور صورتحساب الکترونیکی را ندارند، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از تصویب هیئت وزیران، حداکثر تا پایان دی ماه هر سال برای عملکرد سال بعد توسط سازمان، اعلام خواهد شد.

**تبصره ۲** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- بیست ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تمامی اشخاص تجاری موظفند اطلاعات مرتبط با وجوه دریافتی خود در خصوص فعالیت‌های موضوع جزء (۱) بند (ج) ماده (۱) این قانون که بابت فروش کالا و خدمت نیستند را از طریق کارپوشه تجاری در سامانه مؤدیان ثبت کنند. در صورت عدم انجام این تکلیف، اشخاص فوق مشمول جریمه‌ای به میزان ده درصد ( ٪ ۱۰) وجوه دریافتی فوق می‌شوند. حکم تبصره (۲) ماده (۲۲) این قانون، در خصوص جریمه مذکور جاری است. همچنین حکم تبصره (۱۰) ماده (۱۶ مکرر) این قانون در خصوص مالیات بر ارزش افزوده، در صورت فروش کالا و خدمات به اشخاص غیرتجاری جاری نمی‌باشد.

**ماده ۳-** سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، سامانه مؤدیان را راه‌اندازی و امکان ثبت‌نام مؤدیان در سامانه و صدور صورتحساب الکترونیکی را از طریق سامانه مزبور فراهم کند.

**تبصره ۱-** سامانه مؤدیان باید به گونه‌ای طراحی شود که امکان پاسخگویی به استعلامات الکترونیکی در خصوص اعتبارسنجی مؤدیان و أخذ و ارائه استعلام‌های لازم به دستگاه‌های اجرائی را از طریق بسترهای یکپارچه دولت اعم از سامانه دولت همراه و مرکز ملی تبادلات اطلاعات موضوع تبصره (۲) ماده (۶۷) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ فراهم کند. همچنین سامانه مؤدیان باید قابلیت فراخوان و تبادل اطلاعات را از طریق مرکز ملی تبادلات اطلاعات داشته باشد.

**تبصره ۲-** سه ماه پس از انقضای مهلت مذکور در این ماده، فقط صورتحساب‌های الکترونیکی که از طریق سامانه مؤدیان صادر شده باشد، از سوی سازمان معتبر شناخته‌شده و مبنای محاسبه اعتبار مالیاتی برای مؤدیان خواهد بود.

**تبصره ۳-** مؤدیان به‌وسیله پایانه فروشگاهی که دارای حافظه مالیاتی و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری می‌باشد مبادرت به صدور صورتحساب الکترونیکی می‌نمایند. ویژگی‌ها و مشخصات فنی پایانه فروشگاهی، حافظه مالیاتی و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مربوط، نحوه تبادل اطلاعات میان حافظه مالیاتی با سامانه مؤدیان توسط کارگروه راهبری سامانه مؤدیان تعیین می‌شود.

**تبصره ۴** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- اشخاص تجاری در خصوص فعالیت‌های خود در خارج از ایران، الزامی به صدور صورت‌حساب الکترونیکی ندارند.

**ماده ۴-** اصل بر صحت اطلاعات ثبت‌شده مؤدی در سامانه مؤدیان است، مگر خلاف آن اثبات شود. مأموران مالیاتی، جز در مواردی که مؤدی از ثبت‌نام در سامانه امتناع کرده و یا به ترتیبی که در ماده (۹) ذکر شده، اثبات شود که در ثبت اطلاعات خود در سامانه مؤدیان تخلف نموده است، حق مراجعه به محل فعالیت مؤدی و مطالبه دفاتر، اسناد و مدارک وی و رسیدگی به آن‌ها را ندارند.

**ماده ۵-** فرایند کلی ثبت معاملات و محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده در سامانه مؤدیان به‌صورت زیر است:

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**الف-** صورتحساب الکترونیکی، توسط فروشنده از طریق سامانه مؤدیان صادر می‌شود. در مورد مؤدیانی که مستقیماً با مصرف‌کننده نهائی ارتباط دارند، عملیات ثبت فروش و صدور صورتحساب الکترونیکی، توسط پایانه فروشگاهی انجام می‌شود.

**ب-** درصورتی‌که خریدار، مصرف‌کننده نهائی نبوده و خود عضو سامانه مؤدیان باشد، صورتحساب الکترونیکی صادرشده توسط فروشنده، به‌صورت خودکار به کارپوشه وی در سامانه مؤدیان منتقل می‌شود و به‌عنوان اعتبار مالیاتی برای او منظور می‌شود.

**تبصره-** مؤدیان مالیاتی مکلفند ظرف مدت سی روز از تاریخ درج صورتحساب الکترونیکی در کارپوشه مؤدیان نسبت به اعلام پذیرش یا عدم پذیرش این صورتحساب‌ها اقدام کنند. عدم اظهارنظر ظرف مدت مذکور به‌منزله تأیید صورتحساب مربوط می‌باشد.

**پ-** در پایان هر دوره سه ماهه، بدهی مالیات بر ارزش‌افزوده مؤدی که عبارت است از مابه‌التفاوت مالیات فروش و مالیات خرید (اعتبار مالیاتی) وی در طول دوره، طبق مقررات توسط سامانه محاسبه می‌شود.

درصورتی‌که مالیات فروش مؤدی بیشتر از مالیات خرید (اعتبار مالیاتی) وی باشد، مؤدی موظف است مابه‌التفاوت را به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند، به حساب سازمان واریز کند. متقابلاً درصورتی‌که مالیات فروش مؤدی کمتر از مالیات خرید (اعتبار مالیاتی) وی باشد، سازمان موظف است با رعایت ترتیبات قانونی مربوطه مابه‌التفاوت را به مؤدی مسترد کند.

**ت** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- پس از اتمام مواعید مقرر در ماده (۳) این قانون، مأموران مالیاتی جز در مواردی که در این قانون اجازه داده شده، نباید در تشخیص بدهی مالیات بر ارزش‌افزوده مؤدیان دخالت کنند.

**ث-** به‌منظور تکمیل اطلاعات سازمان در خصوص مؤدیانی که عضو سامانه مؤدیان نبوده یا بدون صدور صورتحساب الکترونیکی اقدام به فروش می‌کنند، سامانه مؤدیان باید به گونه‌ای طراحی شود که مؤدی بتواند خریدهای خود را که فروشنده برای آن‌ها صورتحساب الکترونیکی صادر نکرده است، به سازمان اطلاع دهد.

**تبصره ۱** (الحاقی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف دو ماه، مطابق ساختار اعلامی توسط سازمان، به رسید پرداخت صادرشده توسط دستگاه‌های کارتخوان و گزارش الکترونیکی دریافتی از درگاه‌های الکترونیکی پرداخت، شماره منحصر به فرد مالیاتی تخصیص دهد و آن را در رسید یا گزارش پرداخت مذکور درج نماید. همچنین بانک مرکزی موظف است اطلاعات رسید یا گزارش پرداخت هر روز را حداکثر تا پایان روز بعد به سامانه مؤدیان منتقل کند.

**تبصره ۲** (اصلاحی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است امکان انتقال الکترونیکی و برخط اطلاعات مالیات بر ارزش‌افزوده پرداخت‌شده توسط واردکنندگان را به سامانه مؤدیان از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات فراهم کند.

**تبصره ۳** (الحاقی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- کلیه دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ و ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و سازمان‌های وابسته به آن‌ها که حسب مقررات قانونی متولی رصد و دریافت اطلاعات مربوط به جریان کالا و خدمات از مبادی تولید و واردات تا سطح خرده‌فروشی از طریق سامانه‌های دولتی از قبیل سامانه جامع تجارت ایران و سامانه ثبت الکترونیکی معاملات نفتی (ثامن) موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی می‌باشند، موظفند با رعایت الزامات صدور صورتحساب

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

الکترونیکی موضوع این قانون اطلاعات مذکور را به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند به سامانه مؤدیان منتقل کنند. در این صورت مؤدیان تکلیفی در خصوص ثبت مجدد اطلاعات یا صدور مجدد صورتحساب الکترونیکی معاملات مذکور ندارند.

**ماده ۶** (اصلاحی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادره توسط هر مؤدی در هر دوره مالیاتی نمی‌تواند بیشتر از پنج برابر فروش اظهار شده وی در دوره مشابه سال قبل، که مالیات آن به سازمان پرداخت‌شده یا ترتیب پرداخت آن داده شده است، باشد. درصورتی‌که فروش اظهارشده مؤدی در دوره مشابه سال قبل که مالیات آن به سازمان پرداخت شده یا ترتیب پرداخت آن داده شده است کمتر از معافیت سالانه موضوع ماده (۱۰۱) قانون مالیات‌های مستقیم باشد، پنج برابر معافیت سالانه موضوع ماده اخیرالذکر ملاک عمل خواهد بود. جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادرشده در هر دوره مالیاتی برای واحدهای جدیدالتأسیس یا واحدهای فاقد سابقه مالیاتی نمی‌تواند بیش از پنج برابر معافیت سالانه موضوع ماده (۱۰۱) قانون مالیات‌های مستقیم باشد. صدور صورتحساب الکترونیکی بیش از حد مجاز مقرر در این ماده برای کلیه مؤدیان منوط به پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده متعلقه یا تعیین ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی یا ارائه تضامین کافی خواهد بود، در غیر این صورت به صورتحساب الکترونیکی صادر شده اعتبار مالیاتی تعلق نمی‌گیرد. آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف مدت شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد. آیین‌نامه مذکور باید به‌گونه‌ای تنظیم شود که راه‌اندازی کسب و کارهای جدید و فعالیت بنگاه‌های اقتصادی با مشکل مواجه نشده و در عین حال، مانع شکل‌گیری مؤدیان صوری در نظام مالیاتی کشور شود.

**ماده ۷-** صورتحساب‌های الکترونیکی ثبت‌شده در سامانه مؤدیان به‌منزله ثبت آن‌ها در سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم است و فروشنده و خریدار تکلیف اضافی در این مورد نخواهند داشت.

**ماده ۸-** مؤدیانی که از ثبت‌نام در سامانه مؤدیان خودداری کنند و نیز خرده‌فروشی‌ها و واحدهای صنفی که مستقیماً با مصرف‌کننده نهائی ارتباط دارند، درصورتی‌که از پایانه فروشگاهی استفاده نکنند، مشمول امتیاز مذکور در ماده (۴) این قانون نمی‌باشند. سازمان موظف است معادل مالیات متعلق به فروش مؤدیان موضوع این ماده را به هر طریق ممکن ازجمله مراجعه به محل‌های فعالیت و رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک آنان، (اعم از فیزیکی و الکترونیکی) یا هرگونه مدارک و قرائنی که به دست می‌آورد، تعیین و مطالبه کند. در تعیین مالیات متعلق به این مؤدیان، هیچ‌گونه اعتبار مالیاتی برای خریدهای آنان منظور نخواهد شد. مؤدیان مزبور، در صورت اعتراض به میزان فروش اعلام‌شده توسط سازمان، می‌توانند با ارائه اسناد و مدارک مثبته به مراجع دادرسی مالیاتی مراجعه کنند.

**تبصره-** درصورتی‌که مؤدی موضوع این ماده قبل یا حین دادرسی به عضویت سامانه مؤدیان درآید، سازمان موظف است اعتبار مالیاتی وی را مطابق اعلام سامانه مؤدیان پذیرفته و از بدهی مالیاتی او کسر کند.

**ماده ۹-** درصورتی‌که مؤدی، برخی از فعالیت‌ها و یا معاملات خود را کتمان کند، یا از صدور صورتحساب‌های خود از طریق سامانه مؤدیان خودداری کرده یا در ثبت قیمت یا مقدار فروش مرتکب کم اظهاری یا بیش اظهاری شده باشد، سازمان موظف است موارد تخلف مؤدی را از طریق سامانه مؤدیان به اطلاع وی برساند. درصورتی‌که مؤدی موارد مزبور را پذیرفته و آن‌ها را در کارپوشه خود در سامانه مؤدیان ثبت یا اصلاح کند، صرفاً مشمول جریمه‌های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد شد.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

درصورتی‌که مؤدی، آن موارد را نپذیرفته و از ثبت یا اصلاح آن‌ها در سامانه مؤدیان امتناع کند، سازمان مراتب تخلف مؤدی را با اسناد و مدارک مثبته به هیئت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می‌دهد. درصورت تأیید تخلف توسط هیئت حل اختلاف مالیاتی، سازمان می‌تواند با مراجعه به مؤدی یا مطالبه دفاتر و اسناد او، نسبت به حسابرسی دوره‌های مالیاتی سال تخلف اقدام نماید. علاوه بر این، مؤدی متخلف مشمول جریمه‌های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد بود.

**ماده ۱۰** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- اشخاص تجاری مکلفند شماره حساب یا حساب‌های خود را به‌عنوان حساب تجاری و شناسه یکتای دستگاه‌های کارت‌خوان بانکی (pos) یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی مورد استفاده برای فعالیت شغلی خود را به سازمان اعلام کنند.

سازمان موظف است هم‌زمان با اعلام حساب‌های تجاری به سازمان، اطلاعات آن را به‌صورت سامانه‌ای برای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نماید؛ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حساب‌های مذکور را حسب مورد برای اشخاص موضوع بند (الف) ماده (۱۱) این قانون ارسال و اشخاص مذکور نیز موظفند نسبت به ثبت تجاری بودن این حساب‌ها اقدام نمایند. همچنین:

**الف-** کلیه حساب‌های متعلق به اشخاص غیرتجاری به‌صورت پیش‌فرض «حساب غیرتجاری» محسوب می‌شوند، مگر آنکه به‌عنوان حساب تجاری به سازمان معرفی شوند.

**ب-** کلیه حساب‌های متعلق به اشخاص حقوقی «حساب تجاری» محسوب می‌شوند. معرفی یک حساب تجاری برای بیش از یک شماره اقتصادی مجاز نیست؛ این حکم در خصوص حساب‌های تجاری مشترک جاری نمی‌باشد.

**پ-** کلیه وجوه واریزی به حساب‌های تجاری، به‌عنوان وجوه مرتبط با فعالیت‌های صاحب حساب محسوب می‌شود. همچنین وجوه واریزی به حساب‌های تجاری متصل به درگاه پرداخت الکترونیکی یا دستگاه کارت‌خوان بانکی متعلق به اشخاص تجاری عرضه‌کننده کالا و خدمت، فروش محسوب می‌شوند.

**ت-** درصورتی‌که دفعات واریزی و مجموع مبالغ واریزی در بازه یا بازه‌های زمانی مشخص به حساب‌های غیرتجاری متعلق به هر شخص غیرتجاری که فاقد صورت‌حساب الکترونیکی متناظر هستند، از حدنصاب‌های معین بیشتر باشد، وجوه واریزی مذکور، درآمد موضوع ماده (۹۳) قانون مالیات‌های مستقیم برای صاحب حساب تلقی و مشمول جریمه موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌شود. بازه زمانی و حدنصاب‌های فوق توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود. این حکم مانع از رسیدگی به اعتراض اشخاص فوق در خصوص درآمدی نبودن تراکنش‌ها با ارائه اسناد و مدارک نمی‌باشد. سازمان موظف است نصاب‌های مذکور را به نحوی تعیین کند که حداکثر پنج دهم درصد (۰٫۵ ٪)از کل اشخاص غیرتجاری که دارای بیشترین جمع مبلغ و دفعات واریزی به حساب هستند، مشمول حکم این بند شوند.

**ث-** حساب‌های متعلق به اشخاص غیرتجاری که به‌منظور انجام فعالیت‌های غیرانتفاعی استفاده می‌شوند یا بر اساس حکم سایر قوانین، اشخاص مذکور حسب فعالیت‌های خود مکلف به اعلام آنها به مراجع ذی‌ربط هستند، از قبیل حساب‌های مربوط به دریافت وجوهات شرعی و حساب‌های متعلق به تنخواه‌گردان‌های اشخاص تجاری، در حکم حساب تجاری هستند و اشخاص مذکور موظفند، این حساب‌ها را به سازمان اعلام کنند. حکم بند «پ» این ماده در خصوص این حساب‌ها جاری نمی‌باشد.

**ج-** به‌منظور ایجاد تناظر میان اطلاعات کارپوشه اطلاعات کارپوشه غیرتجاری، پس از بستر اجرائی موضوع ماده (۱۶ مکرر) این قانون کلیه اشخاص کلیه اشخاص غیرتجاری مکلفند:

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

۱- در مواردی که صورت‌حساب الکترونیکی قبل از انجام تراکنش صادر شود، شماره منحصر به فرد آن را در زمان واریز وجه به‌عنوان «بابت تراکنش» درج کنند.

۲- در مواردی که صورت‌حساب الکترونیکی پس از انجام تراکنش صادر شود، شناسه یکتای تراکنش یا تراکنش‌های متناظر را در صورت‌حساب الکترونیکی مذکور درج نمایند.

سازمان موظف است هر شش ماه یک‌بار گزارش پیشرفت اجرای این ماده را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. آیین‌نامه اجرائی این ماده، حداکثر ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده توسط سازمان با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر نهادهای ذی‌ربط حسب موضوع تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

**تبصره** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- در موارد استفاده از حساب بانکی یا دستگاه کارت‌خوان بانکی (pos) یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی جدید، اشخاص تجاری مکلفند اطلاعات آن‌ها را بلافاصله از طریق کارپوشه خود در سامانه مؤدیان به سازمان اعلام کنند.

**ماده ۱۱** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- به‌منظور تکمیل «پایگاه اطلاعاتی سازمان» موضوع ماده (۱۶۹ مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم و «پایگاه جامع جمع‌آوری و تحلیل داده» موضوع جزء (۳) بند «الف» ماده (۴) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰:

**الف-** کلیه اشخاصی که نسبت به انجام عملیات بانکی موضوع بند «چ» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اشتغال دارند، اعم از بانک‌های ایرانی و شعب و نمایندگی بانک‌های خارجی مستقر در کشور، صندوق‌های قرض‌الحسنه، تعاونی‌های اعتبار و ارائه‌کنندگان خدمات کیف پول موظفند از یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، به کلیه تراکنش‌ها اعم از واریزی و برداشتی مطابق استاندارد اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شناسه یکتا اختصاص دهند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است براساس بند «الف» ماده (۱۹) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بر اجرای این حکم نظارت کند.

اشخاص موضوع این بند موظفند اطلاعات ریز تراکنش‌های هر حساب اعم از تجاری و غیرتجاری در هر ماه را حداکثر ظرف ده روز پس از پایان هر ماه با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱/۶/۳۰ به پایگاه جامع جمع‌آوری و تحلیل داده ارسال نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با رعایت مفاد تبصره بند «ب» این ماده، حداکثر تا پایان ماه بعد مجموع «ورودی به» و «خروجی از» کلیه حساب‌های متعلق به اشخاص تجاری و غیرتجاری را حسب مورد بر اساس «شماره اقتصادی اشخاص تجاری» و «شماره ملی» یا «شماره اختصاصی (فراگیر) اتباع خارجی» به‌صورت سامانه‌ای برای سازمان ارسال نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند اشخاص موضوع این بند را مکلف کند تمام یا بخشی از اطلاعات فوق را هم زمان با انجام تراکنش ارسال نمایند.

همچنین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حسب نیاز سازمان، اطلاعات ریز تراکنش‌های «ورودی به» و «خروجی از» هر حساب اعم از تجاری و غیرتجاری به تفکیک وجوه نقد و غیر نقد و نیز اطلاعات «بابت تراکنش» موضوع بند «ج» ماده (۱۰) این قانون را حداکثر ظرف ده روز پس از درخواست سازمان به‌صورت سامانه‌ای با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی برای سازمان ارسال نماید.

**ب-** صدور اسناد تجاری نظیر چک که می‌تواند موجب ایجاد تعهد بر ذمه صادرکننده آن شود، به‌عنوان انجام تراکنش تلقی نمی‌گردد و مشمول حکم موضوع بند «الف» این ماده نمی‌شود و در تناظر موضوع تبصره (۱) ماده (۱۶ مکرر) این قانون لحاظ نمی‌گردد.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

در معاملاتی که از طریق اسناد تجاری فوق انجام می‌گیرد، انتقال وجوه به‌موجب اسناد تجاری فوق، به‌عنوان تراکنش تلقی و مشمول حکم موضوع بند «الف» این ماده می‌شود.

**تبصره-** درصورتی‌که اسناد تجاری فوق، به‌منظور انجام معامله دیگری انتقال پیدا کند، ثبت انتقال مذکور به‌صورت سامانه‌ای در حکم انجام تراکنش برای معامله اولیه است و مشمول حکم موضوع بند «الف» این ماده شده و در حکم صدور سند تجاری جدید برای معامله بعدی است. از یک پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد سایر نهادهای ذی‌ربط نظیر ارائه‌کنندگان خدمات بانکی موضوع بند «خ» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند اطلاعات مربوط به اسناد مذکور را حداکثر ظرف ده روز پس از صدور یا ثبت انتقال اسناد مذکور به پایگاه جامع جمع‌آوری و تحلیل داده ارسال نمایند.

**پ-** استفاده از حساب‌های امانی موضوع تبصره (۲) ماده (۵۰) قانون مالیات‌های مستقیم و حساب‌های تجاری متعلق به کارگزاران موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی، انتقال وجوه به‌موجب اسناد تجاری انتقال‌یافته مطابق تبصره بند «ب» این ماده و همچنین سایر مواردی که به‌عنوان واسطه انجام تراکنش میان طرفین معامله مورد استفاده قرار می‌گیرند، در حکم انجام تراکنش میان طرفین معامله مذکور است. سایر مصادیق واسطه‌های انجام تراکنش در آیین‌نامه اجرائی این ماده تعیین می‌شود.

**تبصره ۱-** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری سازمان، نسبت به ساماندهی دستگاه‌های کارت‌خوان بانکی و درگاه‌های پرداخت الکترونیکی و سایر ابزارهای پرداخت مشابه اقدام نموده و به هر یک از آنها شناسه یکتا اختصاص دهد. اتصال دستگاه‌های کارت‌خوان بانکی و درگاه‌های پرداخت الکترونیکی و سایر ابزارهای پرداخت مشابه به شبکه پرداخت بانکی کشور، صرفاً در صورت اخذ شناسه یکتای فوق و اتصال به حساب تجاری متعلق به مؤدی دارای مجوز فعالیت مجاز است. بانک مرکزی و حسب مورد کلیه بانک‌ها و ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت موظفند مشخصات بهره‌برداران کلیه دستگاه‌های کارت‌خوان بانکی و پایانه‌های پرداخت الکترونیکی و سایر ابزارهای پرداخت مشابه را به سازمان اعلام کنند.

**تبصره ۲-** عدم انجام تکالیف موضوع این ماده از سوی اشخاص موضوع بند «الف» به‌عنوان تخلف موضوع ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰ برای اشخاص مذکور محسوب می‌شود. همچنین در صورت عدم انجام تکالیف موضوع این ماده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، فرد یا افراد خاطی به مجازات تعزیری درجه شش قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به غیر از حبس محکوم می‌شوند.

**تبصره ۳-** رعایت مفاد قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در تبادل اطلاعات موضوع این ماده الزامی است. سازمان موظف است هر شش ماه یک‌بار گزارش پیشرفت اجرای این ماده را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند. آیین‌نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، توسط سازمان با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

**ماده ۱۲** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- مؤدیان مکلفند درصورتی‌که امکان صدور صورتحساب الکترونیکی به دلیل بروز حادثه یا نقص فنی فراهم نباشد مراتب را تا پایان روز اداری بعد، از طریق کارپوشه خود در سامانه مؤدیان یا به هر طریق دیگری که سازمان اعلام می‌کند، حسب مورد به سازمان یا شرکت معتمد ارائه‌دهنده

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

خدمات مالیاتی اعلام کنند و تا زمان امکان‌پذیر شدن صدور صورتحساب الکترونیکی، فروش‌های خود را به ترتیبی که سازمان به‌موجب دستورالعملی مقرر می‌کند، ثبت و صورتحساب‌های صادره را به سازمان ارسال کنند.

**تبصره-** حکم این ماده درصورتی‌که امکان ثبت در سامانه موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم فراهم نباشد نیز جاری است.

**ماده ۱۳** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- درصورتی‌که به هر دلیل اعم از تعطیلی (موقت یا دائم) و یا انحلال واحد کسب و کار، بهره‌برداری از پایانه فروشگاهی به‌طور موقت یا دائم متوقف شود، مؤدیان مکلفند مراتب را ظرف مدت ده روز از توقف بهره‌برداری از طریق کارپوشه خود در سامانه مؤدیان حسب مورد به سازمان یا شرکت معتمد ارائه‌دهنده خدمات مالیاتی اعلام کنند.

**تبصره** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- در مواردی که تعطیلی واحد کسبی به حکم مراجع قانونی ذی‌ربط باشد و یا در موارد قوه قهریه یا بروز حوادث غیرمترقبه که مبتنی بر علل و جهاتی خارج از اراده مؤدیان باشد و بر اثر آن اطلاع به سازمان ممکن نباشد، مؤدیان تا رفع موانع قهریه مذکور از رعایت مهلت زمانی مقرر در این ماده مستثنی می‌باشند.

**ماده ۱۴** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- مؤدیانی که نسبت به تغییر شغل یا محل فعالیت، تغییر مالکیت یا اجاره واحد کسب و کار اقدام می‌کنند، مکلفند ظرف مدت ده روز تغییرات انجام شده را از طریق کارپوشه خود در سامانه مؤدیان حسب مورد به سازمان یا شرکت معتمد ارائه‌دهنده خدمات مالیاتی اعلام نمایند.

## فصل سوم- تکالیف سازمان، دستگاه‌ها و مراجع ذی‌ربط

**ماده ۱۴ مکرر** (الحاقی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- به‌منظور تسهیل تکالیف مؤدیان مشمول این قانون، سازمان می‌تواند مؤدیانی که میزان فروش سالانه آن‌ها کمتر از بیست و پنج برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم باشد را از صدور صورتحساب الکترونیکی معاف نماید. مأخذ محاسبه مالیات و عوارض مؤدیان مذکور با توجه به میزان فروش آن‌ها در هر دوره مالیاتی و ضریبی که توسط سازمان تعیین می‌شود، محاسبه و مالیات آن پس از کسر اعتبار قابل‌قبول، دریافت می‌شود. ضریب مذکور بر اساس نوع کسب‌وکار، ترکیب اقلام خریداری‌شده مؤدی که در سامانه مؤدیان ثبت شده و با توجه به نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده اقلام خریداری و فروخته‌شده مؤدی در چهارچوب آیین‌نامه اجرائی این ماده که ظرف یک‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن، توسط سازمان تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، محاسبه می‌گردد.

در صورت خرید سایر مؤدیان از مؤدیانی که از معافیت موضوع این ماده، استفاده می‌کنند خریدهای مذکور مبنای محاسبه اعتبار مالیاتی نمی‌باشد و به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی پذیرفته نمی‌شود. همچنین مصرف‌کنندگان نهائی که از مؤدیان مذکور خرید کنند، مشمول حکم ماده (۱۸) این قانون نمی‌شوند.

رسید دستگاه کارت‌خوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی مؤدیان با میزان فروش سالانه بیشتر از نصاب موضوع این ماده، (با رعایت تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده) از ابتدای دومین دوره بعد از اتمام دوره عبور فروش سالانه از میزان فوق صورتحساب الکترونیکی محسوب نمی‌شود.

**تبصره ۱-** به‌منظور ایجاد تسهیل برای مؤدیان مشمول این قانون، نصاب مذکور در این ماده در سال‌های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ به ترتیب ۱۵۰، ۱۰۰ و ۵۰ برابرِ معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم تعیین می‌شود.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**تبصره ۲-** تا پایان سال ۱۴۰۴ رسید دستگاه کارت‌خوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی کلیه مؤدیانی که عرضه‌کننده کالا و خدمت واحد هستند یا کالاها و خدمات مورد عرضه آن‌ها مشمول نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده یکسان می‌باشد، صورتحساب الکترونیکی محسوب می‌شود.

**ماده ۱۵** (اصلاحی ۱۴۰۱/۶/۳۰)- دستورالعمل نحوه دسترسی به اطلاعات سامانه مؤدیان توسط کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی تعیین می‌شود.

**تبصره ۱ و ۲-** [به‌موجب «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» مصوب ۱۴۰۱/۶/۳۰ نسخ صریح شده است.]

**ماده ۱۶-** مراجع ذی‌ربط مکلفند ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، فرآیند مربوط به صدور، تجدید، تمدید، اصلاح یا ابطال پروانه کسب و کار، کارت بازرگانی و مجوز فعالیت‌های اقتصادی را به‌گونه‌ای اصلاح کنند که هرگونه شروع فعالیت اقتصادی جدید، تغییر نوع فعالیت، تغییر مالک یا مالکان، تغییر مکان و سایر تغییرات مرتبط با کسب و کار اشخاص، بدون ثبت یا اصلاح اطلاعات مربوط در سامانه مؤدیان امکان‌پذیر نباشد. تشخیص مراجع ذی‌ربط با رعایت قوانین و مقررات مربوطه در هر مورد، با کارگروه راهبری سامانه مؤدیان است.

**ماده ۱۶ مکرر** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸) -حداکثر بیست ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده، به‌منظور تکمیل پایگاه اطلاعات موضوع ماده (۱۶۹ مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم و استقرار بستر اجرائی آن، اقدامات زیر صورت می‌گیرد:

**الف-** در خصوص نقل و انتقال اوراق بهادار و تقسیم سود:

**۱-** شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، بهابازار (بورس)ها، ناشران اوراق بهادار، کارگزاران و سایر نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، حسب مورد مطابق اعلام سازمان بورس و اوراق بهادار مکلفند هم‌زمان با تقسیم سود یا فروش اوراق بهادار یا کالای مورد معامله در بهابازار (بورس)ها و بازارهای خارج از بهابازار (بورس)، صورت‌حساب الکترونیکی مربوط را صادر کنند. ناشران اوراق بهادار مکلفند توزیع و پرداخت سود و سایر منافع مربوط به این اوراق را صرفاً به‌صورت سامانه‌ای و از طریق شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه یا با تأیید آن انجام دهند.

سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است بر حسن اجرای تکالیف فوق نظارت کند.

**۲-** سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است با همکاری سازمان هم‌زمان با نقل و انتقال سهام، سهم‌الشرکه، حق تقدم سهام و سایر اوراق بهادار به استثنای موارد مذکور در جزء (۱) این بند صورت‌حساب‌های الکترونیکی مربوط به معاملات مذکور را با درج ارزش ریالی مورد معامله صادر کند.

**۳-** اشخاص حقوقی توزیع‌کننده سود، به‌جز ناشران اوراق بهادار موضوع جزء (۱) این بند مکلفند هم‌زمان با تقسیم سود، صورت‌حساب‌های الکترونیکی مربوط را صادر کنند.

**۴-** سایر اشخاص مجاز به خرید و فروش اوراق بهادار مکلفند هم‌زمان با انجام معامله، صورت‌حساب الکترونیکی مربوط را صادر کنند.

**ب-** کلیه اشخاص موضوع بند «الف» ماده (۱۱) این قانون، موظفند حسب مورد صورت‌حساب‌های الکترونیکی مربوط به وجوه واریزی از قبیل سود سپرده، سود اوراق مشارکت و تسهیلات را هم‌زمان با واریز صادر نمایند.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

همچنین اشخاص مذکور موظفند حسب مورد هم‌زمان با انجام تراکنش ارزی، صورت‌حساب الکترونیکی مربوط را صادر و تراکنش مذکور را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نمایند.

**پ-** کلیه اشخاص تجاری که نسبت به پرداخت‌هایی تحت عناوینی از قبیل حقوق، دستمزد، حق شاغل، حق شغل، حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستمری، کارانه، یارانه انواع پرداخت‌ها توسط مؤسسات بیمه‌گر، خسارت فوت، محکوم به دیه، رد مال، استرداد وثیقه، وجوه پرداختی بابت ارث و سایر عناوین مشابه اقدام می‌نمایند، مکلفند در موارد فوق برای کلیه وجوه پرداختی یا معادل ریالی پرداخت‌های غیرنقدی مبتنی بر اظهار خود، صورت‌حساب الکترونیکی صادر نمایند.

در صورت انجام تکالیف موضوع این بند توسط اشخاص فوق برای صدور صورت‌حساب الکترونیکی، اشخاص مذکور برای ثبت مجدد اطلاعات یا تسلیم فهرست اطلاعات مطابق ماده (۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم تکلیف اضافی ندارند.

**ت-**

**۱-** کلیه اشخاص موضوع بند «الف» ماده (۱۱) این قانون موظفند در مواردی که پرداخت وجه موجب ایجاد تعهد بر ذمه دریافت‌کننده وجه می‌شود و دریافت‌کننده وجه را متعهد به استرداد می‌کند نظیر قرض و ودیعه، صورت‌حساب الکترونیکی مربوطه را صادر نمایند.

**۲-** کلیه اشخاص غیرتجاری مکلفند در مهلت اعلام شده از سوی سازمان، صورت‌حساب‌های الکترونیکی مطالبات قبل از استقرار بستر اجرائی از قبیل قرض، ودیعه، وثیقه و رهن را مطابق فرایند تعیین شده در آیین‌نامه اجرائی این ماده، صادر کنند. پس از پایان مهلت اعلام شده از سوی سازمان، مهلت مجددی صرفاً برای یک‌بار و به مدت یک ماه پس از درخواست شخص برای وی در نظر گرفته می‌شود. حکم این بند در خصوص اشخاص غیرتجاری با مجموع مطالبات کمتر از سی میلیارد (۳۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال، جاری نمی‌باشد و این مورد در حکم مطالبات قبل از استقرار بستر اجرائی محسوب می‌شود و مشمول مالیات نمی‌باشد، مگر اینکه خلاف آن اثبات شود.

**ث-** اشخاص: اشخاص زیر مکلفند در خصوص موارد زیر، صورت‌حساب‌های الکترونیکی مربوط را طبق آیین‌نامه اجرائی این ماده صادر کنند و سازمان نیز موظف است صورت‌حساب‌های الکترونیکی صادرشده را حسب مورد به کارپوشه تجاری یا غیرتجاری طرفین انتقال دهد:

**۱-** دفاتر اسناد رسمی، در خصوص هرگونه انتقال املاک، انتقال حق واگذاری محل، واگذاری منافع، معامله اموال معامله اموال دارای سند رسمی، صدور سند مالکیت و نیز ثبت هرگونه مطالبه از قبیل قرض، ودیعه و رهن؛

**۲-** فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، در خصوص هرگونه تعویض شماره انتظامی (پلاک) وسایل نقلیه‌ای که مطابق قوانین مربوط ملزم به شماره‌گذاری هستند.

**۳-** اشخاص تجاری مجاز به خرید و فروش طلا، نقره، پلاتین، مسکوکات یا جواهرآلات، حسب مورد در خصوص معاملات مذکور؛ اشخاص موضوع این جزء مجاز به استفاده از معافیت موضوع ماده (۱۴ مکرر) این قانون نمی‌باشند.

**۴-** اشخاص تجاری مجاز به خرید و فروش «انواع ارز، رمزپول یا رمز دارایی» موضوع ماده (۳) قانون مالیات‌های مستقیم، حسب مورد در خصوص معاملات مذکور؛ اشخاص موضوع این جزء مجاز به

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

استفاده از معافیت موضوع ماده (۱۴ مکرر) این قانون نمی‌باشند. صدور صورت‌حساب الکترونیکی برای معاملات انواع رمز پول و رمز دارایی فاقد اطلاعات هویتی انتقال‌گیرنده یا انتقال‌دهنده نیز الزامی است.

**تبصره-** درصورتی‌که دارایی‌های موضوع بند (۵) ماده (۴۶) قانون مالیات‌های مستقیم، قبل از استقرار بستر اجرائی تملک شده باشند، اشخاص تجاری موضوع این جزء موظفند در زمان انتقال، صورت‌حساب الکترونیکی خرید دارایی فوق را با درج قیمت دارایی در زمان استقرار بستر اجرائی صادر نمایند. در موارد فوق تملک، تاریخ استقرار بستر اجرائی در نظر گرفته می‌شود.

**ج-** دفاتر اسناد رسمی در هنگام تنظیم وکالت بلاعزل در مورد انتقال «دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴۶) قانون مالیات‌های مستقیم، وسایل نقلیه‌ای که مطابق قوانین مربوط، باید شماره‌گذاری شود و هرگونه اموال دارای سند رسمی»، صورت‌حساب الکترونیکی مربوط را صادر نمایند.

**چ-** اشخاص تجاری مجاز به خرید و فروش دارایی‌های موضوع بندهای (۳)، (۴) و (۵) ماده (۴۶) قانون مالیات‌های مستقیم، مستقیم، موظفند معاوضه دارایی‌های مذکور با سایر مصادیق دارایی‌های همان بند را در قالب یک فروش و یک خرید، ثبت و در هر مرحله صورت‌حساب الکترونیکی مجزایی صادر نمایند.

**ح-** وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی موظفند با همکاری سازمان، ظرف حداکثر یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، فهرستی از دارایی‌هایی نظیر وسایل نقلیه هوایی و دریایی، وسایل نقلیه‌ای که مشمول مقررات شماره‌گذاری نمی‌شوند و سایر دارایی‌های دارای شماره یا شناسه منحصر به فرد تهیه نمایند. سازمان موظف است مطابق آیین‌نامه اجرائی این ماده، حسب مورد تمهیدات لازم جهت صدور صورت‌حساب‌های الکترونیکی دارایی‌های مذکور از قبیل انتقال مالکیت عین و واگذاری منافع آنها را فراهم نماید. همچنین وزارتخانه‌های فوق‌الذکر با همکاری سازمان موظفند فهرست مذکور را به‌صورت سالانه به‌روزرسانی نمایند و سازمان موظف است آن را تا پایان دی ماه هر سال برای سال بعد اعلام کند.

**خ-** کلیه اشخاص تجاری و غیرتجاری مکلفند صورت‌حساب‌های الکترونیکی هرگونه انتقال عین یا حق واگذاری محل و سایر حقوق مربوط به اموال غیرمنقول فاقد سند رسمی را از طریق مراجعه به سامانه ثبت الکترونیک اسناد با رعایت مفاد قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول مصوب ۱۴۰۱/۹/۶ صادر نمایند. درصورتی‌که اطلاعات انتقال مذکور مشمول تبصره (۱۳) این ماده شود، اشخاص فوق تکلیفی برای صدور صورت‌حساب الکترونیکی ندارند. آیین‌نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده، توسط سازمان با همکاری وزارت راه و شهرسازی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

**تبصره ۱-** در خصوص اشخاص غیرتجاری، تاریخ تعلق مالیات، تاریخ صدور صورت‌حساب الکترونیکی است. همچنین در هر سال آخرین مهلت صدور صورت‌حساب‌های الکترونیکی برای وجوه واریزی به حساب‌های غیرتجاری و واریز وجوه مربوط به صورت‌حساب‌های الکترونیکی معاملات نقدی (غیر نسیه) حداکثر پایان اردیبهشت ماه سال بعد است. اشخاص مذکور مکلفند تا موعد فوق نسبت به ثبت اطلاعات خود نظیر اصلاح یا ابطال صورت‌حساب‌های الکترونیکی، برقراری ارتباط میان صورت‌حساب‌های الکترونیکی به‌منظور معاوضه یا تهاتر و ایجاد تناظر موضوع بند «ج» ماده (۱۰) این قانون اقدام کنند.

پس از پایان مهلت مذکور سازمان موظف است حداکثر تا پایان خردادماه مشخصات بر اساس مشخصات طرفین صورت‌حساب‌های الکترونیکی و مشخصات واریزکننده و دریافت‌کننده تراکنش، تناظر موضوع بند «ج» ماده (۱۰) این قانون میان صورت‌حساب‌های الکترونیکی و تراکنش‌های فی‌مابین حساب‌های

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

متعلق به طرفین آن را به‌صورت خودکار ایجاد و مالیات متعلق اشخاص غیرتجاری در هر سال را بر اساس اطلاعات موجود در سامانه مؤدیان تعیین و از طریق کارپوشه غیرتجاری مکلفند اعلام نماید و به طریق مقتضی به اطلاع اشخاص مذکور کارپوشه غیرتجاری اعلام نماید و به طریق مقتضی به اطلاع اشخاص مذکور برساند. اشخاص غیرتجاری مکلفند حداکثر ظرف سه ماه پس از اعلام مذکور، مالیات متعلق را پرداخت نمایند.

پرداخت مالیات متعلق قبل از پایان این موعد، موجب تعلق تخفیف مالیاتی معادل دو و نیم درصد (۲٫۵ ٪) نسبت به مالیات مذکور به ازای هر ماه می‌شود.

همچنین پرداخت مالیات پس از موعد فوق، موجب تعلق جریمه معادل دو و نیم درصد (۲٫۵ ٪) نسبت به اصل بدهی مالیاتی به ازای هر ماه تأخیر می‌شود

سازمان موظف است خلاصه‌ای از اطلاعات موجود در سامانه مؤدیان نظیر صورت‌حساب‌های الکترونیکی خرید، صورت‌حساب‌های الکترونیکی فروش و حسب مورد سایر اطلاعاتی که مبنای تعیین مالیات موضوع این تبصره قرار گرفته را به‌عنوان اظهارنامه پیش‌فرض تهیه و از طریق کارپوشه غیرتجاری به اشخاص موضوع این تبصره اعلام نماید. اعتراض نسبت به مالیات و جریمه‌هایی که بر اساس اظهارنامه فوق تعیین شده با رعایت تبصره‌های (۲) و (۴) این ماده، صرفاً تا پایان مهلت پرداخت مالیات قابل ثبت است. همچنین در صورت عدم اعتراض پس از پایان مهلت مذکور، مالیات و جریمه‌های مطالبه یا وصول شده قطعی محسوب می‌شود و در صورت عدم پرداخت مالیات مذکور در مهلت مقرر، سازمان از طریق عملیات اجرائی نسبت به وصول مالیات متعلق و جریمه آن اقدام می‌نماید.

همچنین سازمان موظف است قبل از استقرار بستر اجرائی نسبت به اطلاع‌رسانی، آموزش و فرهنگ‌سازی مالیاتی در راستای اجرای این قانون اقدام نماید.

**تبصره ۲-** سازمان می‌تواند حداکثر تا پایان دوره سه‌ماهه پرداخت مالیات، مهلت انجام تکالیف موضوع تبصره (۱) را تمدید کند. صورت‌حساب‌های الکترونیکی که به‌موجب آرای لازم‌الاجرای مراجع قضائی یا موارد مندرج در تبصره (۴) این ماده، به دلیل خارج از اراده شخص بودن یا به سبب معاذیر قانونی یا معاذیر شرعی، پس از موعد مقرر صادر، اصلاح یا ابطال می‌شوند، از حکم این تبصره و تبصره (۱) این ماده مستثنی هستند و سازمان موظف است صورت‌حساب‌های الکترونیکی مذکور را مطابق آیین‌نامه اجرائی این ماده مبنای محاسبه مالیات قرار دهد.

**تبصره ۳-** در موارد مذکور در تبصره (۲) این ماده، سازمان موظف است ظرف حداکثر یک ماه نسبت به اصلاح مالیات موضوع تبصره (۱) این ماده و اعلام آن از طریق مقتضی به شخص مذکور اقدام نماید و وی موظف است حداکثر تا یک ماه پس از اعلام، فوق مالیات متعلق را پرداخت نماید.

**تبصره ۴-** در موارد اعتراض، درصورتی‌که بر اساس تأیید هیئت حل اختلاف مالیاتی و با ارائه اسناد و مدارک مثبته، عدم انجام تکالیف موضوع تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده در موعد زمانی تعیین شده، خارج از اراده شخص یا به سبب معاذیر قانونی یا معاذیر شرعی باشد، شخص مذکور مشمول جریمه‌های متعلق نمی‌شود.

**تبصره ۵-** حکم ماده (۴) این قانون در خصوص صحت اطلاعات ثبت شده در سامانه مؤدیان برای اشخاص غیرتجاری، جاری است، مگر خلاف آن اثبات شود. مندرجات صورت‌حساب‌های الکترونیکی به منزله اقرار کتبی بوده و در دعاوی قضائی نیز قابل استناد است. سازمان نیز موظف است امکان دسترسی برخط قوه قضائیه به اطلاعات صورت‌حساب‌های الکترونیکی نماید.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**تبصره ۶-** ثبت کاربرگ (فرم) انتقال وجه موضوع بند «ب» ماده (۱۹) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطابق معیارهای اعلامی سازمان جهت اجرای این قانون، در حکم صدور صورت‌حساب الکترونیکی موضوع بند «ت» این ماده است.

**تبصره ۷-** اصلاح یا ابطال صورت‌حساب‌های الکترونیکی صرفاً با تأیید طرفین صورت‌حساب الکترونیکی و توسط اشخاص موضوع این ماده صورت می‌گیرد و در صورت صدور چند صورت‌حساب الکترونیکی با مبالغ یا تاریخ‌های متفاوت برای یک معامله، اولین صورت‌حساب الکترونیکی صادر شده یا اصلاح آن، مبنای عمل سازمان قرار می‌گیرد.

**تبصره ۸-** وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است تا پایان دی ماه هر سال «سقف مبلغ پرداخت با وجه نقد» مربوط به هر صورت‌حساب الکترونیکی را برای سال بعد تعیین و از طریق روزنامه رسمی و درگاه‌های الکترونیکی اعلام عمومی نماید. صدور صورت‌حساب الکترونیکی با درج مبلغ پرداخت با وجه نقد بیش از سقف مذکور مجاز نمی‌باشد.

**تبصره ۹-** قوه قضائیه موظف است پس از استقرار بستر اجرائی، در دعاوی مرتبط با معاملات دارای صورت‌حساب الکترونیکی، شناسه منحصر به فرد صورت‌حساب الکترونیکی را در اسناد قضائی مربوط نظیر دادخواست، شکوائیه و دادنامه ثبت نماید و اطلاعات مورد نیاز سازمان در خصوص دادنامه‌های مرتبط با معاملات را به‌صورت سامانه‌ای برای سازمان ارسال کند. همچنین صدور صورت‌حساب‌های الکترونیکی به‌موجب آرای لازم‌الاجرای مراجع قضائی، از طریق اشخاص موضوع این ماده حسب موضوع آن صورت می‌گیرد.

**تبصره ۱۰-** در خصوص اشخاص غیرتجاری، اصل بر نقدی (غیر نسیه) بودن معاملات است، مگر آنکه نسیه بودن و تاریخ تسویه آن در صورت‌حساب‌های الکترونیکی مربوط درج شود.

**تبصره ۱۱-** منظور از استقرار بستر اجرائی در این قانون، تخصیص کارپوشه غیرتجاری به هر شخص غیرتجاری و ایجاد زیرساخت‌های لازم توسط سازمان به‌منظور فراهم نمودن امکان صدور صورت‌حساب‌های الکترونیکی توسط اشخاص موضوع این ماده است وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است هم‌زمان با استقرار بستر اجرائی، این موضوع را از طریق روزنامه رسمی و درگاه‌های الکترونیکی به‌صورت عمومی اعلام نماید.

**تبصره ۱۲-** سازمان موظف است بر اساس اطلاعات مندرج در اظهارنامه‌های تسلیمی موضوع فصل چهارم باب دوم قانون مالیات‌های مستقیم، در انتقال دارایی‌ها به‌صورت ارث یا هر یک از موارد مذکور در ماده (۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم، اطلاعات مربوط را به‌عنوان صورت‌حساب الکترونیکی حسب مورد به کارپوشه تجاری یا غیرتجاری اشخاص انتقال‌گیرنده منتقل کند.

**تبصره ۱۳-** چنانچه بر اساس سایر قوانین یا مقررات، اشخاص تجاری یا غیرتجاری مجاز به ثبت اطلاعات معاملات باشند، در صورت ثبت اطلاعات معاملات مذکور مطابق معیارهای اعلامی سازمان جهت اجرای این قانون، اشخاص مزبور، الزامی به صدور صورت‌حساب الکترونیکی در خصوص معاملات فوق ندارند و سازمان موظف است بر اساس اطلاعات ثبت شده، اطلاعات معاملات مذکور را به‌عنوان صورت‌حساب الکترونیکی حسب مورد به کارپوشه تجاری یا غیرتجاری اشخاص منتقل کند.

**تبصره ۱۴-** ملاحظات امنیتی در خصوص اطلاعات حساب‌های بانکی، تراکنش‌ها و صورت‌حساب‌های الکترونیکی اشخاص تجاری و غیرتجاری مطابق دستورالعملی است که حداکثر ظرف یک سال پس از لازم‌الاجرا

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

شدن این ماده توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و اطلاعات و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه می‌شود و پس از تأیید شورای امنیت کشور، به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

**تبصره ۱۵-** آیین‌نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده، توسط سازمان با همکاری قوه قضاییه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و سایر نهادهای ذی‌ربط حسب موضوع، تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. سازمان موظف است هر شش ماه یک‌بار گزارش پیشرفت اجرای این ماده را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

## فصل چهارم- تشویق‌ها و تسهیلات

**ماده ۱۷-** سازمان موظف است در پنج سال اول پس از استقرار سامانه مؤدیان به‌منظور تشویق صاحبان مشاغل موضوع فصل چهارم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم که فروش‌های خود را با استفاده از پایانه فروشگاهی انجام داده و کالاها و خدمات مورد نیاز خود را از واحدهای اقتصادی عضو سامانه مؤدیان خریداری کنند، معادل بیست درصد (۲۰ ٪)مالیات بر ارزش‌افزوده‌ای که مؤدی در هر دوره به سازمان پرداخت می‌کند یا یک درصد (۱ ٪)فروش وی (هرکدام کمتر باشد)، حداکثر تا شصت میلیون (۶۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال در هر دوره مالیاتی به‌عنوان پاداش همکاری مؤدی، از مالیات بر ارزش‌افزوده دوره بعدی وی (و درصورتی‌که بیش از مالیات آن دوره باشد، دوره‌های بعد از آن) کسر کند.

**تبصره-** پاداش مؤدیان موضوع این ماده که طبق قانون، مشمول مالیات بر ارزش‌افزوده نیستند، از مالیات عملکرد آن‌ها در همان سال کسر می‌شود. پاداشی که به این مؤدیان تعلق می‌گیرد، از پنجاه درصد (۵۰ ٪) مالیات عملکرد ابرازی آنان بیشتر نخواهد بود.

**ماده ۱۸-** سازمان موظف است به‌منظور تشویق مصرف‌کنندگان نهائی (اشخاص حقیقی) که خریدهای خود را از فروشندگان مجهز به پایانه فروشگاهی و از طریق شبکه پرداخت بانکی انجام می‌دهند، از هر ده صورتحساب الکترونیکی صادرشده توسط پایانه‌های فروشگاهی یک صورتحساب را به‌صورت قرعه‌کشی بر خط انتخاب کرده، دو برابر مبلغی را که خریدار بر اساس آن صورتحساب به‌عنوان مالیات بر ارزش‌افزوده پرداخت نموده است، به حساب بانکی وی مسترد کند. جوایز مزبور از محل وصولی جاری سازمان، طبق دستورالعملی که ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، پرداخت می‌شود.

**تبصره ۱-** سازمان مکلف است ترتیبی اتخاذ کند که مصرف‌کنندگان نهائی که از فروشندگان مجهز به پایانه فروشگاهی و از طریق شبکه پرداخت بانکی خرید می‌کنند، در صورت تمایل بتوانند صورتحساب‌های خرید خود و جوایز تعلق گرفته را مشاهده کنند.

**تبصره ۲-** جوایز موضوع این ماده تا میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوق موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم برای هر شخص در سال از شمول مالیات و تسلیم اظهارنامه مالیاتی مربوط به این جایزه، معاف می‌باشد.

**تبصره ۳-** سازمان موظف است ترتیبی اتخاذ کند که مصرف‌کنندگان نهائی بتوانند از اصالت صورتحساب‌های صادرشده توسط فروشندگان اطمینان حاصل کنند.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**ماده ۱۹** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- سازمان مکلف است اظهارنامه‌های مالیات بر عملکرد آن دسته از مؤدیان را که تمامی مقررات این قانون را رعایت کرده‌اند و آن را بر مبنای اطلاعات مندرج در سامانه مؤدیان تنظیم و در مهلت مقرر ارائه نموده‌اند از طریق انطباق با اطلاعات موجود در پایگاه داده سازمان راستی آزمایی نموده و در صورت عدم مغایرت با اطلاعات پایگاه مذکور، اظهارنامه تسلیمی را بدون رسیدگی قبول کند.

**تبصره ۱-** به‌منظور حصول اطمینان از صحت اسناد اظهار شده در سامانه مؤدیان، سازمان مجاز است حداکثر دو و نیم درصد (۲٫۵ ٪)مؤدیان مشمول قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش‌افزوده را که عضو سامانه مؤدیان هستند، به‌صورت تصادفی (به قید قرعه) انتخاب کرده و دفاتر آنان را مطالبه یا برای مشاهده دفاتر و اسناد، به محل کار آنان مراجعه کند. دستورالعمل این تبصره ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد. محدودیت مذکور در این تبصره نسبت به مؤدیانی که عضو سامانه مؤدیان نیستند، وجود ندارد.

**تبصره ۲-** مؤدیان می‌توانند اظهارنامه مربوط به مالیات عملکرد خود را از طریق سامانه مؤدیان ارائه کنند. سازمان موظف است ترتیبی اتخاذ کند که اطلاعات مربوط به خرید و فروش مؤدی عیناً به اظهارنامه مالیات بر عملکرد وی منتقل شود و مؤدی تنها موظف به ثبت سایر اقلام اطلاعاتی مورد نیاز برای محاسبه مالیات عملکرد نظیر حقوق و دستمزد، اجاره و استهلاکات بر اساس مقررات مربوط و ضوابطی که سازمان تعیین می‌کند، می‌باشد.

**ماده ۲۰** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- سازمان مکلف است در چهارچوب دستورالعملی که ظرف مدت شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه می‌شود و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، آن دسته از مؤدیانی که تمامی تکالیف مقرر در این قانون را رعایت کرده و از نرم‌افزارهای حسابداری مورد تأیید کارگروه راهبری سامانه مؤدیان استفاده می‌کنند، از ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک موضوع قوانین مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده مستثنی کند.

**ماده ۲۱-** به سازمان اجازه داده می‌شود در صورت ثبت‌نام مؤدی در سامانه مؤدیان و انجام تکالیف قانونی مربوط، بدهی مالیات بر ارزش‌افزوده وی را که مربوط به سال ۱۳۹۶ و قبل از آن می‌باشد، مطابق دستورالعملی که توسط سازمان پیشنهاد شده و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، قطعی نموده و کلیه جریمه‌های متعلقه را به مدت سه سال تعلیق کند. در صورت ارتکاب تخلفات مذکور در ماده (۹) این قانون توسط مؤدی در طول زمان تعلیق و محکومیت وی در هیئت حل اختلاف مالیاتی، مؤدی حسب رأی هیئت، ملزم به پرداخت تمام یا بخشی از جریمه‌های تعلیق شده خواهد بود. پس از انقضای مهلت فوق‌الذکر در صورت عدم ارتکاب تخلفات مذکور در ماده (۹)، جریمه‌های تعلیق شده بخشوده می‌شود.

## فصل پنجم- ضمانت‌های اجرائی

**ماده ۲۲-** تخلفات و حسب مورد، جریمه‌های متعلقه به شرح زیر خواهد بود:

**الف-** عدم صدور صورتحساب الکترونیکی، معادل ده درصد (۱۰ ٪)مجموع مبلغ فروش انجام‌شده بدون صدور صورتحساب الکترونیکی یا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، هر یک که بیشتر باشد.

**ب-** عدم عضویت در سامانه مؤدیان، عدم استفاده از پایانه فروشگاهی، عدم استفاده از حافظه مالیاتی، استفاده از حافظه مالیاتی متعلق به سایر مؤدیان، یا واگذاری حافظه مالیاتی خود به دیگران، معادل ده درصد (۱۰ ٪)مجموع مبلغ فروش انجام‌شده از آن طرق، یا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، هر یک که بیشتر

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

باشد و محرومیت از اعمال معافیت‌های مالیاتی، نرخ صفر و مشوق‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم در همان سال مالی.

**پ-** عدم اعلام شماره حساب یا حساب‌های بانکی واحد اقتصادی که گردش مالی واحد از طریق آن یا آن‌ها انجام می‌شود به سازمان، معادل ده درصد (۱۰ ٪)مجموع مبلغ فروش انجام‌شده از طریق آن حساب یا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، هر یک که بیشتر باشد و محرومیت از اعمال معافیت‌های مالیاتی، نرخ صفر و مشوق‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم در همان سال مالی.

**ت-** عدم تحویل صورتحساب چاپی به خریدار، حذف یا مخدوش کردن صورتحساب، معادل دو درصد (۲٪) مبلغ صورتحساب‌های مذکور یا معادل بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال هر یک که بیشتر باشد.

**ث-** عدم رعایت احکام مذکور در مواد (۱۲)، (۱۳) و (۱۴) این قانون، معادل یک درصد (۱ ٪)مبلغ فروش گزارش نشده یا معادل ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، هر یک که بیشتر باشد.

**ج** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- عدم صدور صورت‌حساب الکترونیکی توسط اشخاص موضوع ماده (۱۶ مکرر) این قانون، به میزان ده درصد ( ۱۰ ٪) کل مبالغی که صورت‌حساب‌های الکترونیکی آن صادر نشده یا اصل مالیات متعلق، هر یک بیشتر باشد.

اشخاص فوق در صورت تکرار تخلف فوق، مشمول مجازات‌های موضوع تبصره (۱) ماده (۲۳) این قانون می‌شوند.

**تبصره ۱-** مبلغ جریمه‌های ثابت مندرج در این قانون، متناسب با نرخ تورم سالانه بر اساس آخرین اعلام بانک مرکزی، هر سال توسط سازمان اعلام می‌شود.

**تبصره ۲ (اصلاحی ۱۴۰۲/۸/۲۳)-** سازمان نمی‌تواند بیشتر از پنجاه درصد (۵۰ ٪)جریمه‌های موضوع این ماده را مطابق ماده (۱۹۱) قانون مالیات‌های مستقیم مورد بخشودگی قرار دهد. چنانچه عدم انجام تکالیف موضوع این قانون، خارج از اختیار مؤدی باشد، سازمان مکلف است جرائم موضوع این ماده را مورد بخشودگی قرار دهد.

**تبصره ۳-** در صورت اعمال جریمه‌های موضوع بندهای «الف» و «ث» این ماده، جریمه موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم اعمال نمی‌شود. در صورت اعمال جریمه‌های مذکور در بند «ب»، جریمه‌های مذکور در بندهای «الف» و «ت» اعمال نمی‌شود.

**ماده ۲۳-** هر شخصی که به قصد تقلب یا اخلال در نظام مالیاتی کشور، اقدام به تولید، عرضه یا استفاده از تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و پایانه‌های فروشگاهی معیوب یا تجهیزات معیوب‌کننده کند، یا پایانه فروشگاهی خود یا دیگران را تخریب کند، علاوه بر جبران ضرر و زیان، حسب مورد به یک یا چند مورد از مجازات‌های تعزیری درجه شش قانون مجازات اسلامی به غیر از حبس، محکوم می‌شود.

**تبصره ۱-** تکرار جرم موضوع این ماده برای بیش از سه بار، حسب مورد موجب مجازات‌های تعزیری درجه پنج قانون مجازات اسلامی به غیر از حبس، می‌شود.

**تبصره ۲-** اقدام به جرم موضوع این ماده به‌صورت گروهی و سازمان‌یافته، موجب مجازات‌های تعزیری درجه چهار قانون مجازات اسلامی به غیر از حبس، حسب مورد می‌شود.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**ماده ۲۴-** در صورت عدم رعایت احکام مذکور در ماده (۲) این قانون، سازمان موظف است مراتب تخلف را به وی و مرجع صادرکننده مجوز فعالیت واحد متخلف اعلام کند. مرجع مذکور مکلف است حداکثر ظرف مدت یک هفته از اعلام سازمان، نسبت به اخطار کتبی به واحد متخلف اقدام کند. چنانچه واحد مذکور ظرف مدت ده روز از تاریخ دریافت اخطار، نسبت به عضویت در سامانه مؤدیان اقدام نکند، برای بار اول به مدت دو هفته و برای بار دوم از دو تا شش ماه با اعلام مرجع صدور مجوز، توسط نیروی انتظامی، و در مورد کسب و کارهای مجازی، توسط کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه، تعطیل یا مسدود خواهد شد. درصورتی‌که پس از گذشت پانزده روز، مرجع صادرکننده مجوز تعطیلی واحد متخلف را به نیروی انتظامی یا کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه ابلاغ نکند، سازمان موظف است رأساً تعطیلی واحد متخلف را به نیروی انتظامی یا کارگروه مذکور ابلاغ کند. در این صورت، مرجع صادرکننده مجوز، با متخلف در پرداخت مالیات و جریمه‌ها مسئولیت تضامنی خواهد داشت.

**تبصره ۱-** در صورت تداوم تخلف واحد کسب و کار پس از گذشت یک سال، مجوز فعالیت واحد متخلف توسط مرجع صادرکننده مجوز ابطال خواهد شد.

**تبصره ۲-** بانک مرکزی موظف است درگاه‌ها و پایانه‌های پرداخت واحد متخلف را در زمان تعطیلی یا تعلیق فعالیت آن واحد، مسدود کند.

**ماده ۲۵-** پس از انقضای مواعد (مهلت‌ها) مذکور در ماده (۳) این قانون، صورتحساب‌هایی که در سامانه مؤدیان ثبت نشده باشد، معتبر نبوده و قابل استناد در مراجع دادرسی مالیاتی نخواهد بود.

**تبصره ۱-** ذی‌حسابان و مدیران مالی دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن مکلفند در پذیرش اسناد هزینه‌ای، مفاد این ماده را رعایت کنند.

**تبصره ۲-** سازمان مکلف است امکان راستی آزمایی صورتحساب‌های موضوع این ماده را برای خزانه‌داری کل، دیوان محاسبات کشور و سایر دستگاه‌های نظارتی حسب مورد فراهم کند.

**تبصره ۳** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- صورتحساب‌های مشمولان تبصره (۱) ماده (۲) این قانون از حکم این ماده مستثنی هستند.

**تبصره ۴** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- اشخاص موضوع ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی که حجم معاملات سالانه آنها از مبلغ تعیین شده مطابق ماده مذکور کمتر باشد، می‌توانند از معافیت موضوع ماده (۱۴) مکرر این قانون استفاده کنند و در غیر این صورت مکلف به صدور صورتحساب الکترونیکی در سامانه مؤدیان هستند و مشمول حکم این ماده می‌شوند.

**تبصره ۵** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- سازمان موظف است صرفاً هزینه‌های دارای صورتحساب الکترونیکی را به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی موضوع فصل دوم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم بپذیرد. مؤدیان می‌توانند مشروط به اعلام هزینه‌های فاقد صورتحساب الکترونیکی به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی از طریق کارپوشه تجاری، نسبت به ثبت اعتراض به مالیات متعلق اقدام نمایند. سازمان موظف است هزینه‌های اعلام شده توسط مؤدی از طریق کارپوشه تجاری را مورد رسیدگی قرار دهد. عدم رسیدگی به موارد فوق بر اساس احکام موضوع مواد (۱۵۶) و (۱۵۷) قانون مالیات‌های مستقیم توسط سازمان به منزله تأیید هزینه‌های اعلام شده به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی است. همچنین درصورتی‌که این موارد از طریق کارپوشه تجاری

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

به تأیید فروشنده برسد، فروشنده تکلیفی برای صدور صورت‌حساب الکترونیکی ندارد و مشمول جریمه‌های مربوط به عدم صدور صورت‌حساب الکترونیکی نمی‌شود.

**تبصره ۶** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- هزینه‌های مؤدیانی نظیر عرضه‌کنندگان کالاهای مستعمل که به دلیل ماهیت کسب و کار آن‌ها، عمده خرید آنها از اشخاصی است که امکان صدور صورت‌حساب الکترونیکی ندارند، مشروط به اعلام مؤدی از طریق کارپوشه تجاری، قابل پذیرش می‌باشد و سازمان موظف است هزینه‌های فوق را مورد رسیدگی مالیاتی قرار دهد. عدم رسیدگی به موارد فوق بر اساس احکام موضوع مواد (۱۵۶) و (۱۵۷) قانون مالیات‌های مستقیم توسط سازمان به منزله تأیید هزینه‌های اعلام شده به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی است. فهرست مؤدیان مذکور حداکثر تا پایان دی ماه هر سال برای سال بعد توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و اعلام می‌شود.

**تبصره ۷** (الحاقی ۱۴۰۴/۴/۸)- هزینه‌هایی که مطابق ماده (۵) این قانون امکان صدور صورت‌حساب الکترونیکی ندارند از قبیل زیان تسعیر ارز و واردات کالا و خدمات صرفاً با اعلام مؤدی از طریق کارپوشه تجاری قابل پذیرش هستند. همچنین اشخاص تجاری مکلفند آن بخش از درآمدهای خود از قبیل صادرات و سود تسعیر ارز را که امکان صدور صورت‌حساب الکترونیکی مطابق ماده (۵) این قانون ندارند، در سامانه مؤدیان ثبت نمایند؛ عدم ثبت درآمدهای مذکور، مشمول حکم ماده (۹) این قانون می‌شود.

## فصل ششم- نظارت بر اجراء

**ماده ۲۶** (اصلاحی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- سازمان می‌تواند جهت حصول اطمینان از عملکرد صحیح مؤدیان در خصوص صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت دقیق معاملات در سامانه مؤدیان، اطمینان از انجام تکالیف قانونی توسط مؤدیان، ارائه آموزش و مشاوره‌های فنی و غیرمالیاتی به مؤدیان، پشتیبانی و استانداردسازی تجهیزات مورد استفاده مؤدیان و دریافت استعلام‌های مورد نیاز، ازجمله گزارش‌های الکترونیکی پرداخت، از خدمات شرکت‌های ایرانی معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی استفاده کند.

شرایط، نحوه انتخاب، چگونگی ارتباط با سازمان و مؤدیان، تعیین تعرفه‌ها (به‌استثنای تعرفه صدور صورتحساب الکترونیکی) و سایر مقررات مربوط به شرکت‌های ایرانی معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی، بر اساس قوانین مربوطه به‌موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط کارگروه راهبری سامانه مؤدیان تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

نظارت بر حسن اجرای این قانون بر عهده کارگروه یاد شده بوده و کارگروه مزبور موظف است هر شش ماه گزارش عملکرد سازمان را در این خصوص به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

**تبصره** (الحاقی ۱۴۰۲/۸/۲۳)- سازمان موظف است تعرفه خدمات شرکت‌های معتمد در خصوص صدور صورتحساب‌های الکترونیکی را مطابق تعرفه تعیین‌شده توسط شورای اقتصاد از محل وصولی‌های جاری مالیات بر ارزش‌افزوده پرداخت کند. بدین منظور حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور برای این امر ایجاد می‌شود و اعتبار لازم برای اجرای مفاد این امر به‌طور سالانه در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی‌شده و صد درصد (۱۰۰ ٪)آن تخصیص می‌یابد.

حکم این تبصره در خصوص تعرفه صدور صورتحساب الکترونیکی اشخاص از قبیل دفاتر ثبت اسناد رسمی و مراکز تعویض پلاک که موظفند به‌موجب این قانون اطلاعاتی غیر از اطلاعات خرید و فروش خود را در اختیار سازمان قرار دهند نیز جاری است. همچنین تا پایان سال ۱۴۰۵ هزینه آموزش مؤدیان و فرهنگ‌سازی اجرای این قانون از محل اعتبار این حکم قابل پرداخت می‌باشد.

پایگاه خبری اختبار
کتابفروشی حقوقی هوروند
کتابفروشی حقوقی دادبازار

**ماده ۲۷-** سازمان مکلف است با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن و قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴، متناسب با ظرفیت فنی و اجرائی کشور نسبت به ایجاد مرکز تنظیم مقررات در ساختار سازمانی به‌منظور نظارت بر شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی، تنظیم مقررات و تعیین استانداردها و مشخصات فنی و شاخص‌های توسعه نظام شبکه پایانه‌های فروشگاهی و صورتحساب الکترونیکی اقدام نماید. مصوبات مرکز مذکور پس از تأیید وزیران امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم‌الاجراء است.

**ماده ۲۸-** نحوه مطالبه، وصول، تقسیط، بخشودگی و ترتیبات پرداخت مربوط به جریمه‌های موضوع این قانون طبق احکام قانون مالیات‌های مستقیم خواهد بود.

**ماده ۲۹** (اصلاحی ۱۴۰۴/۴/۸)- پس از انقضای مواعد مذکور در ماده (۳) این قانون، تبصره (۲) ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن لغو و احکام مندرج در تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) ماده (۱۵) و همچنین ماده (۶۶) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن برای مؤدیان این قانون منتفی می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر بیست و نه ماده و بیست و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم مهر ماه یک هزار و سیصد و نود و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۸/۸/۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

فقط بازنشر رایگان این فایل بدون تغییر در شکل و محتوای آن مجاز است

شاهدوست – ۱۴۰۵/۸/۱۲

پایگاه خبری اختبار

کتابفروشی حقوقی هوروند

کتابفروشی حقوقی دادبازار